

Dönem : 4

Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 74

**Cenazelerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulun-
duğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu
(1/127)**

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 71-1789/2806

11 . 5 . 1974

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulun-
ca 4.5.1974 tarihinde kararlaştırılan «Cenazelerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulduğuna dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GEREKÇE

Cenazelerin Nakli Anlaşması, 8 Şubat 1937 tarihli Cenazelerin Nakline dair Berlin Düzelemesi-
ni günümüzün koşullarına uygun hale getirmek amacıyla hazırlanmıştır. Özellikle ulaştırma araç-
larından meydana gelen gelişmeler sonucunda anılan Düzenlemenin yetersiz kaldığını gözönün-
de tutan Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, 1967 yılında bu konuda üye devletler arasında iş-
birliği ve uyum sağlayacak yeni bir Anlaşma hazırlaması için uzmanlardan kurulu bir çalışma
grubu kurulmasını kararlaştırmıştır. Ülkemizden de bir uzmanın katıldığı bu uzmanlar komitesi-
nin çalışmaları sonucunda hazırlanan Anlaşma tasarısı 26 Ekim 1973 tarihinde üye ülkelerin imza-
sına açılmış ve aynı tarihte Hükümetimiz tarafından imzalanmıştır.

Cenazelerin nakline ilişkin formaliteleri basitleştiren ve günümüzün koşullarına uyduran Cena-
zelerin Nakli Anlaşması, özellikle yurt dışındaki yurtttaşlarımız bakımından önemli kolaylıklar
sağlayacaktır.

Dışışleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışışleri Komisyonu
Esas No. : 1/127
Karar No. : 18

14 . 6 . 1974

Yüksek Başkanlığa

«Cenazelerin Nakli Anlaşmasının Onoylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı», ilgili Bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyla, komisyonumuzda incelenip görüşülmüştür.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede açıklanan hususlar komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve adı geçen tasarının aynen kabul edilmesine, 6 Haziran 1974 günlü toplantıda karar verilmiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı
Zonguldak
C. Karakaş

Başkanvekili
Zonguldak
M. Z. Okur

Sözcü
İstanbul
R. Ülker

Kâtip
Konya
A. Kökbudak

Bursa
M. Emekli

Edirne
İ. Işık
İmzada bulunamadı

Kayseri
T. Feyzioğlu

Manisa
N. Özgür

Nevşehir
R. Üner

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Cenazelerin nakli Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun tasarısı

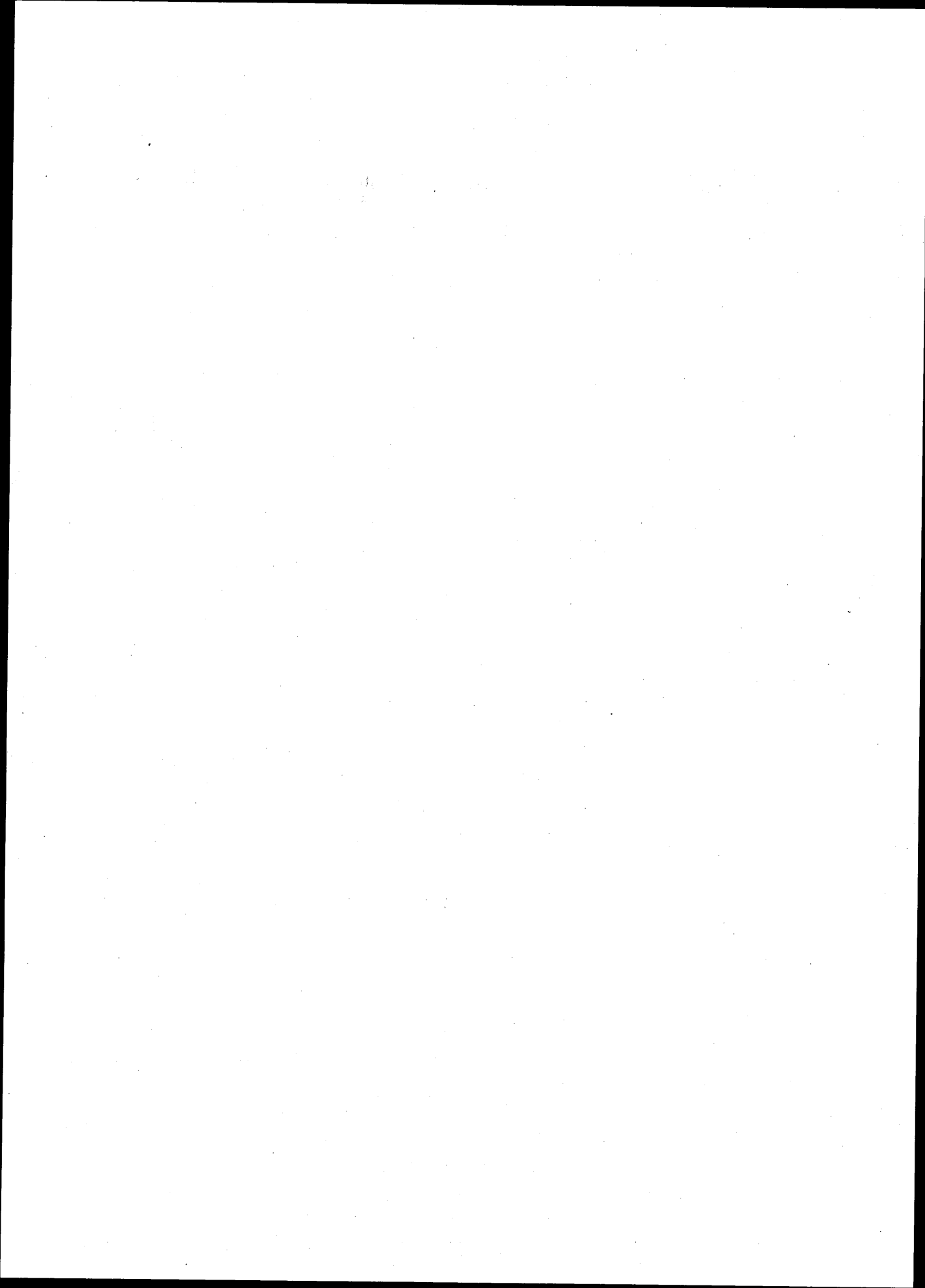
MADDE 1. — 26 Ekim 1973 tarihinde Strazburg'da imzalanan «Cenazelerin nakli Anlaşması»nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

4 . 5 . 1974

Başbakan <i>B. Ecevit</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>N. Erbakan</i>	Devlet Bakanı <i>O. Eyüboğlu</i>	Devlet Bakanı <i>İ. H. Birler</i>
Devlet Bakanı <i>S. A. Emre</i>	Adalet Bakanı <i>Ş. Kazan</i>	Millî Savunma Bakanı <i>H. Işık</i>	İçişleri Bakanı <i>O. Asiltürk</i>
Dışişleri Bakanı Y. <i>H. Işık</i>	Maliye Bakanı <i>D. Baykal</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>M. Üstündağ</i>	Bayındırlık Bakanı <i>E. Çevikçe</i>
Ticaret Bakanı <i>F. Adak</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>S. Cizrelioğlu</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>M. Türkmenoğlu</i>	Gıda - Tarım ve H. Bakanı <i>K. Özal</i>
Ulaştırma Bakanı <i>F. Güley</i>	Çalışma Bakanı <i>Ö. Sav</i>	Sanayi ve Tek. Bakanı <i>A. Doğru</i>	En. ve Tab. Kay. Bakanı <i>C. Kayra</i>
Turizm ve Tan. Bakanı <i>O. Birgüt</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>A. Topuz</i>	Köy İş. ve Koop. Bakanı <i>M. Ok</i>	Orman Bakanı <i>A. Şener</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>M. Y. Mete</i>			

CENAZELERİN NAKLİ ANLAŞMASI

Bu anlaşmayı imzalayan Avrupa Konseyine üye devletler.

Uluslararası cenaze nakline ilişkin formalitelerin basitleştirilmesi gerektiğini düşünerek, Özellikle tabütun sızdırmaz olması hususunda gerekli tedbirler alındığı takdirde, ölüme bulaşıcı bir hastalık sebebolda dahi cenaze naklinin sağlık açısından bir tehlike yaratmadığını gözönünde tutarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

MADDE — 1

1. Sözleşen taraflar, kendi aralarındaki ilişkilerde bu anlaşma hükümlerini uygulayacaklardır.

2. Bu anlaşmada kullanılan «cenazelerin nakli, terimi, ölümlerin «hareket ülkesi» nden «gidilecek ülke» ye naklini ifade eder. «Hareket ülkesi», nakil işleminin başladığı, «gidilecek ülke» cenazenin nakilden sonra gömüleceği veya yakılacağı yerdir.

3. Bu anlaşma, yakılan naaşların küllerinin nakline uygulanmaz.

MADDE — 2

1. Bu anlaşma hükümleri, cenazelerin sözleşen tarafların ülkelerinden sevk edilmeleri, transit geçişleri veya bu ülkelere kabul olunmaları hususlarında öngörülebilecek azamî şartları kapsar.

2. Sözleşen taraflar, özel durumlarda ve bilhassa sınır bölgelerindeki nakiller konusunda gerek ikili anlaşmalar gerek uyuma yoluyla varılacak kararlarla daha geniş kolaylıklar tanımak hususunda serbesttirler.

Bu anlaşma ve kararların belirli hallere uygulanabilmeleri için ilgili bütün devletlerin rızalarının alınması zorunludur.

MADDE — 3

1. Nakledilen her cenazenin beraberinde, hareket ülkesi yetkili makamları tarafından düzenlenmiş özel bir belge (cenaze geçiş izni) bulunmalıdır.

2. Geçiş izni, en aşağı bu anlaşmaya ekli modelde yer alan bilgileri ihtiva etmeli ve düzenlendiği ülkenin resmî dili ya da resmî dillerinden biri ile Avrupa Konseyi resmî dillerinden birinde yazılmış olmalıdır.

MADDE — 4

Gidilecek ülke ve transit ülkeleri, cenazelerin nakli konusunda mevcut ya da aktedilecek uluslararası sözleşme ve anlaşmaların gerektirdiği belgeler dışında «geçiş izni» nden başka bir belge talebetmeyeceklerdir.

MADDE — 5

«Geçiş izni», bu anlaşmanın 8 nci maddesinde belirtilen yetkili makam tarafından,

a) Cenazelerin nakli ile gerektiğinde defin ve mezardan çıkarma hakkında «hareket ülkesi» nde yürürlükte bulunan bütün tıbbî, sıhî, idarî ve hukukî formalitelerin yerine getirildiği,

b) Naaşın, bu anlaşmanın 6 nci ve 7 nei maddelerinde belirtilen evsafı haiz bir tabuta konulduğu,

c) Tabutun sadece geçiş izninde adı kayıtlı kişinin naaşı ve naaşla birlikte gömülecek ya da yakılacak kişisel nesnelere ihtiva ettiği,

Saptandıktan sonra düzenlenir.

MADDE — 6

1. Tabut sızdırmaz olmalı ve içinde emici bir madde bulunmalıdır. «Hareket ülkesi» nin yetkili makamlarınca gerekli görüldüğü takdirde, iç ve dış basıncı dengeleyecek bir temizleyici cihazla teçhiz edilmelidir.

i) Tabut, en aşağı 20 mm. kalınlığında tahtadan yapılmış bir dış tabut ve dikkatle lehimlenmiş kurşundan ya da kendiliğinden tahribolan bir başka maddeden yapılmış bir iç tabuttan müteşekkil bulunmalı.

ii) Veya en aşağı 30 mm. kalınlığında tahtadan yapılmış içi kurşunla ya da kendiliğinden tahribolan bir başka madde ile kaplanmalıdır.

2. Ölüm sebebi bulaşıcı bir hastalık ise, naaş antiseptik bir mahlülle yıkanmış bir kefene sarılacaktır.

3. Nakil hava yolu ile yapılacak ise, bu maddenin 1 nci ve 2 nci paragrafları hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tabut bir temizleyici cihazla teçhiz edilmeli ve buna imkân bulunamazsa, «hareket ülkesi» yetkili makamınca yeterli görülen direnç garantisi verilmelidir.

MADDE — 7

Tabut normal yük olarak nakledildiği takdirde, tabut olduğu belli olmayacak şekilde ambalajlanmalı ve dikkatle taşınması gerektiği belirtilmelidir.

MADDE — 8

Sözleşen taraflardan her biri, 3 ncu maddenin 1 nci paragraflarında değinilen yetkili makamı, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirecektir.

MADDE — 9

Bir nakliyat, cenazelerin nakli konusundaki 10 Şubat 1937 tarihli Berlin Düzenlemesi'ne taraf olan bir üçüncü devleti ilgilendiniyorsa, bu anlaşmaya taraf olan devletler, Anlaşmaya taraf olan diğer devletlerden yükümlülüklerini Berlin Düzenlemesi'ne göre yerine getirebilmeleri için gerekli tedbirleri almalarını talebedebilirler.

MADDE — 10

1. Bu anlaşma Avrupa Konseyi üyesi devletlerin imzasına açıktır. Üye devletler,

a) Onay ya da kabul kaydı koymaksızın imzalamak veya,

b) Onay ya da kabul kaydı ile imzalanıp daha sonra onaylamak ya da kabul etmek,

Suretiyle Anlaşmaya taraf olabilirler.

2. Onay ya da kabul belgeleri, Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine tevdi olunacaktır.

MADDE — 11

1. Bu anlaşma, üç üye devletin 10 ncu madde uyarınca anlaşmaya taraf oldukları tarihten bir ay sonra yürürlüğe girecektir.

2. Daha sonra onay ya da kabul kaydı koymaksızın imzalayan ya da onaylayan veya kabul eden üye devletler bakımından Anlaşma, imza ya da onay veya kabul belgelerini tevdi ettikleri tarihten bir ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE — 12

1. Anlaşma yürürlüğe girdikten sonra, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi üye olmayan Devletleri Anlaşmaya katılmaya davet edebilir.
2. Bu yolla katılma, tevdi tarihinden bir ay sonra hüküm ifade edecek bir katılma belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine tevdi suretiyle gerçekleşir.

MADDE — 13

1. Sözleşen Taraflardan her biri, imza ya da onay, kabul veya katılma belgesini tevdi sırasında Anlaşmayı uygulayacağı ülkeyi ya da ülkeleri tasrih edebilir.
2. Sözleşen Taraflardan her biri, onay, kabul ya da katılma belgesini tevdi sırasında veya daha sonra, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine göndereceği bir bildiri ile uluslararası ilişkilerinden sorumlu ve adına taahhütlerde bulunmaya yetkili olduğu diğer ülkelere bu Anlaşma hükümlerini teşmil edebilir.
3. Yukarıdaki paragraf uyarınca yapılan herhangi bir bildiri, Anlaşmanın 14 ncü maddesinde belirtilen usule uygun olarak geri alınabilir.

MADDE — 14

1. Bu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.
2. Sözleşen taraflardan her biri, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine göndereceği bir ihbarla Anlaşmayı kendi bakımından feshedebilir.
3. Fesih, ihbarın alındığı tarihten altı ay sonra hüküm ifade eder.

MADDE — 15

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri,

- a) Onay ya da kabul kaydı bulunmayan her imzalamayı,
- b) Onay ya da kabul kaydı bulunan her imzalamayı,
- c) Her onay, kabul veya katılma belgesi tevdiini,
- d) 11 ncü madde uyarınca Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihlerini,
- e) 13 ncü maddenin 2 ncü ve 3 ncü paragrafları uyarınca aldığı her bildiriyi,
- f) 14 ncü madde uyarınca aldığı her ihbarı ve feshin hüküm ifade edeceği tarihi,
- g) 8 ncü madde uyarınca kendisine iletilecek her bildiriyi,

Konsey üyeleri ile Anlaşmaya katılmış bulunan devletlere bildirecektir.

Yukarıdaki hükümleri kabul zmnında gereği gibi yetkili kılınmış aşağıda imzaları bulunanlar, işbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanacak tek bir nüsha halinde, her iki metin de aynı derecede geçerli bulunmak üzere, Fransızca ve İngilizce olarak 26 Ekim 1973 tarihinde Strazburg'da düzenlenmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri imza eden ve katılan devletlerin her birine bu sözleşmenin aslına uygun örneklerini iletacaktır.

CENAZELER İÇİN GEÇİŞ İZNI

Bu geçiş izni, cenazelerin nakil anlaşması ve özellikle anılan Anlaşmanın 3 nci ve 5 nci maddeleri uyarınca düzenlenmiştir.

Bu belge ile ..... nın naaşının nakline izin verilmiştir.

Ölünün adı ve soyadı :

Ölüm tarihi ve yeri :

Ölüm sebebi :

Yaşı :

Doğum tarihi ve yeri :

Naaş ..... ile (nakil aracı) .....

..... den (hareket mahalli) .....

..... yoluyla (takibedilecek yol)

..... 'a (varış mahalli) nakledilecektir.

Bu cenazenin nakli hususunda gerekli izin verilmiş olduğundan, cenazenin geçeceği ülkelerin ilgili makamlarının geçişe müsaade etmeleri rica olunur.

(Yer)

(Tarih)

Yetkili makamın imza ve mührü

1. Anlaşmanın 3 nci ve 5 nci maddeleri, Geçiş İzninin arka sayfasında yer almalıdır.
2. Ölüm sebebi Fransızca veya İngilizce olarak yazılmalı ya da hastalıkların uluslararası sınıflandırılmasına ilişkin Dünya Sağlık Teşkilâtı sayı kodu ile belirtilmelidir.
3. Meslekî gizlilik nedeniyle ölüm sebebi açıklanmamış ise, ölüm sebebini belirten bir ilmühaber mühürlü bir zarf içinde nakledilen cenazenin beraberinde bulunmalı ve «gidecek ülke» yetkili makamına sunulmalıdır. Mühürlü zarf, Geçiş İznine eklenmelidir.

Geçiş İzninde, ölümün tabii sebeplerden ve bulaşıcı olmayan bir hastalıktan ileri geldiği kaydedilmeli, aksi varitse ölüm nedeni belirtilmelidir.